

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันโลกได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมมีอัตราเร็วยิ่งขึ้นกว่าในอดีต ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมข้ามชาติที่ข้ามพรมแดนทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เหนือความคาดหมายของนักวิชาการ อย่างกระแสเกาหลี

กระแสเกาหลี หรือที่รู้จักกันว่า ฮันยู (Hallyu) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมข้ามชาติ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปลายปี 1990 โดยกระแสความนิยมชมชอบทางวัฒนธรรมร่วมสมัยของเกาหลี (Korean Pop Culture) นี้ได้ขยายตัวเข้ามายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างรวดเร็วด้วยการแพร่กระจายผ่านทางภาพยนตร์โทรทัศน์ ภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ เพลง ป๊อป รวมไปถึงเหล่าศิลปินและนักแสดงจากประเทศเกาหลี

ในปี ค.ศ.1919 มีภาพยนตร์เกาหลีเรื่องแรก เรื่อง Fight for Justice แต่ไม่ได้รับการยอมรับ ต่อมาในปี ค.ศ. 1923 ได้มีภาพยนตร์เรื่อง The Vow Made below the Moon เป็นภาพยนตร์ที่สามารถสร้างความสำเร็จและกระแสเกาหลีภายนอกประเทศ นับเป็นก้าวแรกที่เกาหลีเริ่มมีอิทธิพลในวงการบันเทิงของเอเชีย หลังจากนั้นเกาหลียังผลิตภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมอีกมากมาย ส่วนวัฒนธรรมเพลงและวงดนตรีเกาหลีเริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่นจีนและได้หวนนับตั้งแต่ปลายปี 1990 เนื่องจากวงดนตรีเกาหลีหันมาตีตลาดเอเชีย ทำให้วงบอยแบนด์เกาหลียุคบุกเบิก ติดอันดับอัลบั้มขายดีในเอเชียในที่สุด ตามด้วยศิลปินเพลงทั้งเป็นวงดนตรีและตัวบุคคล ตั้งแต่รุ่นเก่าจนถึงรุ่นใหม่ ความสำเร็จของวงบอยแบนด์หรือเกิร์ลกรุ๊ปเกาหลี ส่วนสำคัญมาจากรูปร่างหน้าตาที่ดี สวยหล่อและความสามารถด้านการเต้น

สำหรับประเทศไทย กระแสเกาหลีได้เข้ามาและกลายเป็นที่นิยมชมชอบของวัยรุ่นไทยโดยเริ่มจากละครซีรีส์เกาหลี เรื่อง A Wish Upon a Star (ลิขิตแห่งดวงดาว) ซึ่งเป็นซีรีส์เกาหลีเรื่องแรก ที่ฉายในไทย แต่เรื่องที่ทำให้เกิดกระแสเกาหลีฟีเวอร์คือเรื่อง Autumn In My Hear (รักนี้ชั่วฉวีวันครัน) และเรื่อง Full House (สะอึกสะอื้นที่พักใจ) หลังจากนั้นก็มีซีรีส์หลายๆเรื่องต่อมาเรื่อยๆ จนกลายเป็นจุดที่สร้างอิทธิพลต่อความชื่นชมกระแสเกาหลี ทั้งในเนื้อเรื่อง วิถีทัศน และตัว

พระเอก – นางเอก รวมทั้งเพลงประกอบละครซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหลักของซีรีส์เกาหลีเช่นกัน นอกจากนี้ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวันของวัยรุ่นไทย ไม่ว่าจะเป็นด้านวิถีชีวิต แฟชั่น อาหารการกิน ความบันเทิง ข่าวของเครื่องใช้ ล้วนได้รับอิทธิพลจากกระแสเกาหลี วัยรุ่นหลายคนเลือกที่จะเรียนภาษาเกาหลีเพิ่มเติมและใฝ่ฝันถึงการเดินทางไปเที่ยวที่ประเทศเกาหลีตามรอยซีรีส์ที่ชื่นชอบ

อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันนี้วัฒนธรรมเกาหลีได้เข้ามาใกล้กับชีวิตของวัยรุ่นและคนไทยมากขึ้น สังเกตได้จากร้านอาหารเกาหลีที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แฟนคลับชาวไทยที่ชอบหรือคลั่งไคล้ศิลปินเกาหลีที่มีเพิ่มมากขึ้น ศิลปินเกาหลีมาจัดทัวร์คอนเสิร์ตในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการแต่งกายเลียนแบบศิลปินเกาหลีของบรรดาแฟนคลับ

มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศและชลบุรียังเป็นเมืองท่าสำคัญของภาคตะวันออกและประเทศไทยที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และยังมีท่าเรือหลักสำคัญในการขนส่งสินค้า คือท่าเรือแหลมฉบังซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอศรีราชา ซึ่งเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งบริเวณโดยรอบของท่าเรือแหลมฉบังได้รับการพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจแหลมฉบัง ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ และนอกจากนี้จังหวัดชลบุรียังเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามามากมาย ส่งผลให้การติดต่อและการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

นิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา จัดเป็นกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมเกาหลี สังเกตได้จากบรรดาข่าวของเครื่องใช้ หรือการพูดคุยกันในชีวิตประจำวัน การเลียนแบบพฤติกรรมของคนเกาหลี การฟังเพลงหรือเสพสื่อบันเทิงต่างๆ หรือจากการเปิดสาขาวิชาภาษาเกาหลี ซึ่งมหาวิทยาลัยบูรพา ถือเป็น 1 ใน 3 มหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มีสาขานี้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา มีค่านิยมการบริโภคกระแสเกาหลีอย่างไรและนิสิตสนใจกระแสเกาหลีในด้านใดบ้าง เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมเกี่ยวกับกระแสเกาหลีในหมู่นิสิตต่อไป

คำถามของการศึกษา

1. นิติตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีค่านิยมกระแสเกาหลีในด้านใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาค่านิยมกระแสเกาหลีของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค่านิยมกระแสเกาหลีของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

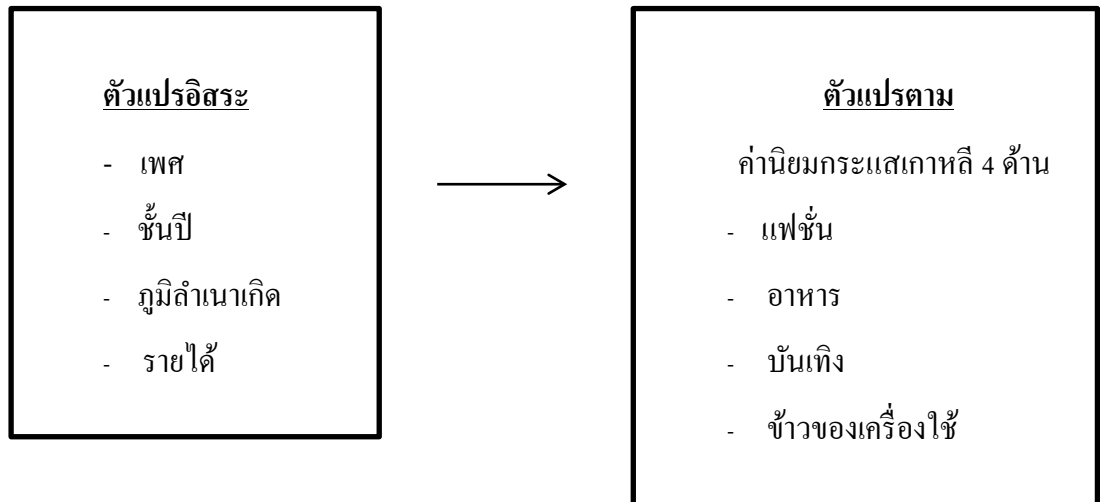
1. ด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมกระแสเกาหลีในด้านแฟชั่น บ้านเทิง อาหาร ข้าวของเครื่องใช้
2. ด้านประชากร นิติตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 5,841 คน โดยประมาณ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ศึกษาเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 210 คน
3. ด้านสถานที่ ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยบูรพา
4. ด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ตระหนักถึงนิยามกระแสเกาหลีของวัยรุ่นในมหาวิทยาลัย
2. นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้และแนวทางในการรณรงค์ค่านิยมที่เหมาะสมของวัยรุ่นต่อไป

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ค่านิยมเกาหลี หมายถึง ทัศนคติหรือความนิยมของบุคคล หรือกลุ่มคนในสังคมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประเทศเกาหลี ที่มีผลต่อความคิด และการกระทำ

แฟชั่นเกาหลี หมายถึง รูปแบบ หรือความนิยมด้านแฟชั่นที่มาจากประเทศเกาหลี ของคนส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเพียงช่วงเวลาหนึ่ง เช่น การแต่งกาย การแต่งหน้า หรือการตัดทรงผม เป็นต้น

อาหารเกาหลี หมายถึง สิ่งที่สามารถกินได้ ของกิน เครื่องห่อเลี้ยงชีวิต หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆที่สามารถกินได้ ที่เป็นของประเทศเกาหลี

บันเทิงเกาหลี หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น เพลง ภาพยนตร์ ซีรีส์ รายการวาไรตี้ ของประเทศเกาหลี

ข้าวของเครื่องใช้เกาหลี หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ทั่วไป รวมไปถึงของใช้อิเล็กทรอนิกส์

เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้า หรือของเบ็ดเตล็ด ที่มาจากประเทศเกาหลี